

भारत का राजपत्र The Gazette of India

ಭಾರತ ರಾಜ ಪತ್ರ

(EXTRAORDINARY)

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ

भाग IX
PART IX
ಭಾಗ IX

अनुभाग 1
SECTION 1
ವಿಭಾಗ 1

प्राधिकार से प्रकाशित
Published by Authority
ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ

सं-1	नई दिल्ली सोमवार, मार्च 2, 1987	फाल्गुण 11, 1908 (शक)	खंड-7
No. 1	New Delhi Monday, March 2, 1987	Phalguna 11, 1908 (Saka)	Vol. 7
ಸಂಖ್ಯೆ ೧	ನವದೆಹಲಿ ಸೋಮವಾರ, ಮಾರ್ಚ್ ೨, ೧೯೮೭	ಫಾಲ್ಗುಣ ೧೧, ೧೯೦೮ (ಶಕ)	ಸಂಪುಟ ೭

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE (Legislative Department)

New Delhi, November 23, 1986

The translations in Kannada of the following namely— (1) The Official Languages Act, 1963 (2) The Protection of Civil Rights Act, 1955 (3) The Hindu Marriage Act, 1955 (4) The Indian Partnership Act, 1932 (5) The Specific Relief Act, 1963 —are hereby published under the authority of the president and shall be deemed to be the authorised translations thereof in Kannada under clause (a) of section 2 of the Authorised Translations (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ಕೆಳಕಂಡ ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಎಂದರೆ (೧) ರಾಜ ಭಾಷಾ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೬೩ (೨) ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೫ (೩) ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೫ (೪) ಭಾರತೀಯ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೩೨ (೫) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೬೩ ಇವುಗಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೭೩ ರ (೧೯೭೩ ರ ೫೦) ಅನೇ ಪ್ರಕರಣದ (ಕ) ಖಂಡದ ಮೇರೆಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವೆಂದೂ ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

537.5 = 58

ರಾಜ ಭಾಷಾ ಅಧಿನಿಯಮ, 1963

(1963ರ ಅಧಿನಿಯಮ ಸಂಖ್ಯೆ 19)

10ನೇ ಮೇ, 1963.1

ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಭಾಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಬಂಧಿಸುವ ಅಧಿನಿಯಮ.

ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಿಂದ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಅಧಿನಿಯಮಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು:-

1. ಚಿಕ್ಕ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ರಾಜ ಭಾಷಾ ಅಧಿನಿಯಮ, 1963 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಕರಣ 3, 1965ರ ಜನವರಿ, 26ನೇ ದಿನದಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ *ದಿನಾಂಕದಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದು.

2. ಪರಿಭಾಷೆಗಳು.- ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭವು ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು,-

* ಜನವರಿ 10, 1965, ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಸ್.ಒ 94, ದಿನಾಂಕ:4ನೇ ಜನವರಿ, 1965, ಪ್ರಕರಣ 5(1)ರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಶೇಷ ರಾಜಪತ್ರ, ಭಾಗ , ವಿಭಾಗ 3()ನ್ನು ನೋಡಿ.

ಮೇ 19, 1969, ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಸ್.ಒ 1945, ದಿನಾಂಕ:14ನೇ ಮೇ, 1969, ಪ್ರಕರಣ 6ರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಶೇಷ ರಾಜಪತ್ರ, ಭಾಗ , ವಿಭಾಗ 3()ನ್ನು ನೋಡಿ.

ಮಾರ್ಚ್ 7, 1970, ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಸ್.ಒ 841, ದಿನಾಂಕ:26ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 1970, ಪ್ರಕರಣ 7ರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಶೇಷ ರಾಜಪತ್ರ, ಭಾಗ , ವಿಭಾಗ 3()ನ್ನು ನೋಡಿ.

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1, 1976, ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಸ್.ಒ 655(ಇ), ದಿನಾಂಕ:5ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್, 1976, ಪ್ರಕರಣ 5(2)ರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವಿಶೇಷ ರಾಜಪತ್ರ, ಭಾಗ , ವಿಭಾಗ 3()ನ್ನು ನೋಡಿ.

(ಎ) ಪ್ರಕರಣ 3ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ "ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ" ಎಂದರೆ, 1965ರ ಜನವರಿ 26ನೇ ದಿನ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಉಪಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಆ ಉಪಬಂಧವು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನ;

(ಬಿ) "ಹಿಂದಿ" ಎಂದರೆ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಬಳಸಿದ ಹಿಂದಿ ಎಂದು ಅರ್ಥ.

3. ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.- (1) ಸಂವಿಧಾನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಹಿಂದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು,-

(ಎ) ಆ ದಿನಕ್ಕೆ ನಿಕಟಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೋ ಆ ಎಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ; ಮತ್ತು

(ಬಿ) ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ

- ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು:

ಪರಂತು, ಒಕ್ಕೂಟದ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸದಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ನಡುವೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

ಮತ್ತು ಪರಂತು, ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸದಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ನಡುವೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಥ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವು ಅದರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನುವಾದದ ಜೊತೆಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು:

ಮತ್ತೂ ಪರಂತು, ಈ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಯಾವುದೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸದಿರುವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕೂಟದೊಡನೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಾಜಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯದೊಡನೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದೊಡನೆ ಪರಸ್ಪರ

ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಮೂಲಕ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವುದೆಂದು ಅರ್ಥೈಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (1)ರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು,-

(i) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದರ ನಡುವೆ;

(ii) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಮಂತ್ರಾಲಯ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ನಿಗಮ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಕಚೇರಿಯ ನಡುವೆ;

(iii) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ನಿಗಮ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಕಚೇರಿಯ ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದರ ನಡುವೆ

- ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವಲ್ಲಿ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಇಲಾಖೆ ಕಚೇರಿಯು ಅಥವಾ ನಿಗಮದ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನಾಂಕದವರೆಗೆ, ಅಂಥ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (1)ರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ,-

(i) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಥವಾ ಅದರ ಒಂದು ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಇಲಾಖೆಯ ಅಥವಾ ಅದರ ಕಚೇರಿಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿಗಮವು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯು ಅಥವಾ ಅಂಥ ನಿಗಮದ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಯಾವುದೇ

ಕಚೇರಿಯು ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದೇಶಗಳು, ನಿಯಮಗಳು, ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳು, ಆಡಳಿತ ಅಥವಾ ಇತರ ಬಗೆಯ ವರದಿಗಳು ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು;

(ii) ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದನ ಅಥವಾ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಆಡಳಿತ ಅಥವಾ ಇತರ ವರದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು;

(iii) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅದರ ಪರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಾಲಯವು, ಇಲಾಖೆಯು ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯು ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿಗಮವು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯು ಅಥವಾ ಅಂಥ ನಿಗಮದ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಯಾವುದೇ ಕಚೇರಿಯು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ ಕರಾರು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮತ್ತು ಹೊರಡಿಸಿದ ಲೈಸೆನ್ಸುಗಳು, ಪರ್ಮಿಟ್ ಪತ್ರಗಳು, ನೋಟೀಸುಗಳು ಮತ್ತು ಟೆಂಡರು ಪ್ರಪತ್ರಗಳು

- ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (1)ರ ಅಥವಾ ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (2)ರ ಅಥವಾ ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (3)ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗದಂತೆ, ಪ್ರಕರಣ 8ರ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಾಲಯದ, ಇಲಾಖೆಯ, ವಿಭಾಗದ ಅಥವಾ ಕಚೇರಿಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸತಕ್ಕ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಒಕ್ಕೂಟದ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಭಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಪ್ರತಿಕೂಲಾವಸ್ಥೆಗೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ಹಾಗೆ ರಚಿತವಾದ ನಿಯಮಗಳು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (1)ರ (ಎ) ಖಂಡದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (2)ರ, ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (3)ರ ಮತ್ತು ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (4)ರ ಉಪಬಂಧಗಳು, ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸದಿರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಧಾನಮಂಡಲಗಳು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಉಪ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನವು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.

4. ರಾಜಭಾಷಾ ಸಮಿತಿ.- (1) ಪ್ರಕರಣ 3 ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ತರುವಾಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಪೂರ್ವ ಮಂಜೂರಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಯಾವುದೊಂದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಒಂದು ರಾಜಭಾಷಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಆ ಸಮಿತಿಯು ಮೂವತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಲ್ಲಿ, ಏಕ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮತದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಹತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪುನರವಲೋಕಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಅಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯು ಉಪ ಪ್ರಕರಣ (3)ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ವರದಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ

ತರುವಾಯ ಪೂರ್ಣ ವರದಿಯ ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬಹುದು:

ಪರಂತು, ಹಾಗೆ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಪ್ರಕರಣ 3ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

5. ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಂತರ.- (1) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಮತ್ತು ಆ ತರುವಾಯ ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ,-

(ಎ) ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಹೊರಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ; ಅಥವಾ

(ಬಿ) ಸಂವಿಧಾನದ ಮೇರೆಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶದ, ನಿಯಮದ, ವಿನಿಯಮನದ ಅಥವಾ ಉಪವಿಧಿಯ

- ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಅದರ ಹಿಂದಿ ಅಧಿಕೃತ ಪಾಠವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಸಂಸತ್ತಿನ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ವಿಧೇಯಕಗಳ ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕೃತ ಪಾಠವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿತವಾದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಅದರ ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಂತರದೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

6. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಂತರ.- ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಮಂಡಲವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಮಂಡಲವು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 348ನೇ ಅನುಚ್ಛೇದದ (3)ನೇ ಖಂಡದ ಮೇರೆಗೆ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿರುವಂತೆ, ಅವುಗಳ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ

ಭಾಷಾಂತರದೊಂದಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನ ಅಥವಾ ಆ ತರುವಾಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾಂತರವು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಧಿಕೃತ ಪಾಠವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು.- ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನದಂದು ಅಥವಾ ಆ ತರುವಾಯದ ಯಾವುದೇ ದಿನದಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಆ ರಾಜ್ಯದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಪಿನ, ಡಿಕ್ರಿಯ ಅಥವಾ ಆದೇಶದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಪನ್ನು, ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಆದೇಶವನ್ನು (ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲದ) ಇತರ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿರುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೇರೆಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅದರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

8. ನಿಯಮಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರ.- (1) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು, ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ, ಅದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುವ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ದಿವಸಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಥವಾ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುವ ಅಧಿವೇಶನಗಳ ನಿಕಟೋತ್ತರ ಅಧಿವೇಶನದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಆ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಲು ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಅಥವಾ ಆ ನಿಯಮವನ್ನು

ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಆ ತರುವಾಯ ಆ ನಿಯಮವು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಹಾಗೆ ಮಾರ್ಪಾಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಟು ಅಥವಾ ರದ್ದಿಯಾತಿಯು ಆ ನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದ ಸಿಂಧುತ್ವಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

9. ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆ.]

* * * * *